

V urbanem okolju so si dom našle tudi nekatere divje živali

Veliko se s to problematiko ukvarjajo na Visoki šoli za varstvo okolja Velenje

Velenje – V urbanem okolju so si svoj dom našle tudi nekatere divje živali. Ne samo vrane in srijadi, ampak tudi druge vrste. Nekateri so lahko za prebivalce precej neugodne, recimo kune belce, lisice, jazbeci ..., ki ustvarjajo konfliktno odnose z ljudmi, pa tudi škodo.

»Na Visoki šoli za varstvo okolja smo se pred nekaj leti ukvarjali s kuno belico, ki je po podstrešjih povzročala škodo, ne samo ekonomsko. Zaradi nje je prinalo do težav na električni napeljavi v hišah in avtomobilih. Ministristvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Javna agencija za raziskovalno dejavnost sta tudi zato prepoznala potrebo po začetku ciljnega raziskovalnega programa na temo divjadi v urbanem okolju, cestah in pa tudi ostalih nelovnih površinah. Izvajamo ga v konzorciju, v katerem sodeluje tudi naša šola,« pravi doc. dr. **Boštjan Pokorny**, dekan visoke šole za varstvo okolja.

Prepoznati težave, oblikovati protokole rešitev

Prepoznati želijo težave, ki se pojavljajo zaradi mestnih divjih živali, dobiti izkušnje iz tujine in oblikovati protokole rešitev, da bi lahko v primerih konkretnih konfliktnih dogodkov, ki povzročajo nejevoljo med ljudmi ali konkretno težavo, tudi ukrepali.

»Eden takih zelo tipičnih primerov, ki ni povezan z ekonomsko škodo, je pa zelo pomemben

Boštjan Pokorny: »Letno v Sloveniji registrirajo med 4.500 in 6.000 povoženih osebkov srijadi, kar je v poprečju več kot 20 vsak dan.«

z vidika dojemanja, sprožanja negativnih odzivov, je pojavljanje srijadi na pokopališčih, ki je vse pogostejše v različnih območjih po Sloveniji. Srijadi na pokopališču ne povzroči velike ekonomske škode, če poje cvetje ali zelenje, ki smo ga posadili, pa je prizadetost ljudi zaradi tega velika,« pravi Pokorny.

Ali pa nutrija. Te v Šaleški dolini k sreči za zdaj še ni, pojavlja pa se že na območju Celja, zelo pogosta je v Ljubljani, Koprnu. »Gre za tujerodno invazivno

vrsto, ki ima številne negativne vplive na okolje. Podobno kot pri tujerodnih rastlinskih vrstah – za ambrozijo so ljudje celo sankcionirani, če je ne odstranijo – je treba tudi invazivne tujerodne živalske vrste naprej omejiti po številu, potem pa tudi izločiti iz eko sistemov.«

Živalce so simpatične ...

Takrat pa nastane problem, ki se mu reče odziv javnosti. »Saj veste, živalce so simpatične, ljudje jih hranijo, krmijo ... A je tre-

ba ljudi pripraviti na to, da je treba nekaj storiti, preveriti mnenje, odnos do teh vrst, tudi sprejemljivost določenih upravljalških ukrepov in ustvarjati neke vrste politični habitat, da se bo dalo te vrste aktivno upravljati. Problem je namreč v tem, da so lovci v tem trenutku skladno z zakonodajo dolžni nutrije odstreliti na lovnih površinah, ne pa seveda na nelovnih. Pa si predstavljate, če bi lovci začeli nutrije intenzivno loviti, kakšna bi bila reakcija javnosti?«

Modri odsevniki preprečujejo nesreče

Ena od velikih težav na nelovnih površinah, s katerimi se je marsikdo že srečal, je problematika zahajanja divjadi na ceste, trki z vozili. Cestno omrežje je vedno bolj razvejano, gostote prometna in hitrosti so vedno večje, posledično pa je vedno več

trkov z divjadjo, zlasti s srijadjo. Letno v Sloveniji registrirajo med 4.500 in 6.000 povoženih osebkov srijadi, kar je v poprečju več kot 20 vsak dan. Neenakomerno čez leto, večinoma spomladi (aprila, maja, junija). Sicer pa vsak trenutek obstaja možnost, da bo srna ali pa katera druga vrsta zasia na cesto, kar je problematično tudi za cestnoprometno varnost. V Sloveniji poteka projekt, katerega naročnik je Direkcija za infrastrukturo, izvajalca pa Visoka šola za varstvo okolja iz Velenja kot glavni partner in Gozdarski inštitut Slovenije. Ukrepi so namenjeni zmanjšanju tveganja, da živali zaidejo na cesto v nevarnem trenutku, takrat, ko je na njej vozilo. K temu pripomorejo modri odsevniki, ki so nameščeni na zunanjo stran obcestnih smernikov oziroma konfinov. V mraku, ko jih avtomobil z reflektorji obsveti, dajajo viden signal sram in drugim prostoživečim parkljarjem, da v tistem trenutku ne gredo na cesto. Modre odsevnike namočajo po vsej Sloveniji, veliko jih je videti tudi v Šaleški dolini. Z njimi bo opremljenih več kot 370 kilometrov najbolj težavnih odsekov cest.

■ Milena Krstič - Planinc